

Tizenkettedik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Peking (Kína), 2014. július 21.–25.

A csapatverseny feladata

Adott Az emberi jogok egyetemes nyilatkozatának szövege magyarul és örményül. Az örmény mondatokat latin átírásban adtuk, és ábécérendben állnak.

Határozzák meg, melyik örmény mondat melyik magyar mondatnak felel meg.

—*Borisz Iomdin, Iván Derzsanszki*

-
1. (a) Minden ember szabadnak és jogokban és méltóságban egyenlőnek születik.
(b) Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell hogy viseltessenek.
  2. (a) Minden személy, bármely megkülönböztetésre, nevezetesen fajra, színre, nemre, nyelvre, vallásra, politikai vagy bármely más véleményre, nemzeti vagy társadalmi eredetre, vagyonra, születésre, vagy bármely más körülményre való tekintet nélkül hivatkozhat a jelen nyilatkozatban kinyilvánított összes jogokra és szabadságokra.
(b) Ezenfelül nem lehet semmiféle megkülönböztetést tenni annak az országnak, vagy területnek politikai, jogi vagy nemzetközi helyzete alapján sem, amelynek a személy állampolgára, aszerint, hogy az illető ország vagy terület független, gyámság alatt áll, nem autonóm vagy szuverenitása bármely vonatkozásban korlátozott.
  3. Minden személynek joga van az élethez, a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.
  4. Senkit sem lehet rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani; a rabszolgaság és a rabszolgakereskedés minden alakja tilos.
  5. Senkit sem lehet kínvallatásnak, avagy kegyetlen, embertelen vagy lealacsonyító bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.
  6. Minden személynek joga van ahhoz, hogy jogalanyiságát bárhol elismerjék.
  7. (a) A törvény előtt mindenki egyenlő és minden megkülönböztetés nélkül joga van a törvény egyenlő védelméhez.
(b) Mindenkinek joga van egyenlő védelemhez a jelen nyilatkozatot sértő minden megkülönböztetéssel és minden ilyen megkülönböztetésre irányuló felbujtással szemben.
  8. Minden személynek joga van az alkotmányban vagy a törvényben részére biztosított alapvető jogokat sértő eljárások ellen a hazai bíróságokhoz tényleges jogorvoslatért folyamodni.
  9. Senkit sem szabad önkényesen letartóztatni, őrizetbe venni vagy száműzni.
  10. Minden személynek teljesen egyenlő joga van arra, hogy ügyét független és pártatlan bíróság méltányosan és nyilvánosan tárgyalja, s ez határozzon egyrészt jogai és kötelezettségei felől, másrészt minden ellene emelt bűnügyi vád megalapozottsága felől.

11.
  - (a) Minden büntetendő cselekménnyel vádolt személy jogában áll, hogy ártatlannak vélelmez-zék mindaddig, amíg bűnösségét nyilvánosan lefolytatott perben, a védelméhez szükséges valamennyi biztosíték mellett, törvényesen megállapítják.
  - (b) Senkit sem szabad elítélni oly cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése pillana-tában a hazai jog vagy a nemzetközi jog szerint nem volt büntetendő cselekmény.
  - (c) Ugyancsak nem szabad súlyosabb büntetést kiszabni, mint amely a büntetendő cselekmény elkövetése pillanatában volt alkalmazható.
12.
  - (a) Senkinek magánéletébe, családi ügyeibe, lakóhelye megválasztásába vagy levelezésébe nem szabad önkényesen beavatkozni, sem pedig becsületében vagy jó hírnevében megsérteni.
  - (b) Minden személynek joga van az ilyen beavatkozásokkal vagy sértésekkel szemben a törvény védelméhez.
13.
  - (a) Minden személynek joga van szabadon mozogni és lakóhelyét szabadon megválasztani min-den államon belül.
  - (b) Minden személynek joga van minden országot, ideértve saját hazáját is, elhagyni, valamint saját hazájába visszatérni.
14.
  - (a) Minden személynek joga van az üldözés elől más országban menedéket keresni és menedéket élvezni.
  - (b) Erre a jogra nem lehet hivatkozni nem politikai bűncselekmény miatti kellőképpen megala-pozott üldözés, sem pedig az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes tevékenység esetében.
15.
  - (a) Minden személynek joga van állampolgársághoz.
  - (b) Senkit sem szabad sem állampolgárságától, sem állampolgársága megváltoztatásának jo-gától önkényesen megfosztani.
16.
  - (a) A nagykorú férfinak és nőnek joguk van fajon, nemzetiségen vagy valláson alapuló korlá-tozás nélkül házasságot kötni és családot alapítani.
  - (b) A házasság tekintetében nekik mind a házasság tartama alatt, mind a felbontása tekinte-tében egyenlő jogaik vannak.
  - (c) Házasságot csak a jövődő házastársak szabad és teljes beleegyezésével lehet kötni.
  - (d) A család a társadalom természetes és alapvető alkotó eleme és joga van a társadalom, valamint az állam védelmére.
17.
  - (a) Minden személynek, mind egyénileg, mind másokkal együttesen joga van a tulajdonhoz.
  - (b) Senkit sem szabad tulajdonától önkényesen megfosztani.

18. Minden személynek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához; ez a jog magában foglalja a vallás és a meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy a meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben oktatás, gyakorlás és szertartások végzése útján való kifejezésre juttatásának szabadságát.
19. Minden személynek joga van a vélemény és a kifejezés szabadságához; ez magában foglalja azt a jogot, hogy véleménye miatt ne szenvedjen zaklatást és hogy határokra való tekintet nélkül kutathasson, átvihessen és terjeszthessen híreket és eszméket bármilyen kifejezési módon.
20. (a) Minden személynek joga van békés célú gyülekezési és egyesülési szabadsághoz.
(b) Senkit sem szabad valamely egyesületbe való belépésre kötelezni.
21. (a) Minden személynek joga van a hazája közügyeinek igazgatásában akár közvetlenül, akár szabadon választott képviselői útján való részvételhez.
(b) Minden személynek egyenlő feltételek mellett joga van saját hazájában közszolgálati állásokra való alkalmazásához.
(c) A közhatalom tekintélyének alapja a nép akarata; ez az akarat egyenlő szavazati jog és titkos szavazás vagy a szavazás szabadságát ezzel egyenértékűen biztosító eljárás alapján időszakonként tartandó tisztességes választáson kell hogy kifejezésre jusson.
22. Minden személynek mint a társadalom tagjának joga van a szociális biztonsághoz, és igénye van arra, hogy — az államok erőfeszítései és a nemzetközi együttműködés eredményeképpen és számot vetve az egyes országok szervezetével és gazdasági erőforrásaival — a méltóságához és személyiségének szabadon való kifejlődéséhez szükséges gazdasági, szociális és kulturális jogait kielégíthesse.
23. (a) Minden személynek joga van a munkához, a munka szabad megválasztásához, a méltányos és kielégítő munkafeltételekhez és a munkanélküliség elleni védelemhez.
(b) Az egyenlő munkáért minden személynek, bármilyen megkülönböztetés nélkül egyenlő bérehez van joga.
(c) Mindenkinek, aki dolgozik, olyan méltányos és kielégítő fizetéshez van joga, amely számára és családja számára az emberi méltóságnak megfelelő létet biztosít és amelyet megfelelő esetben a szociális védelem összes egyéb eszközei egészítenek ki.
(d) Minden személynek joga van, hogy gazdasági társaságokat alapítson, vagy csatlakozzon hozzájuk, hogy biztosítsa igényeit.
24. Minden személynek joga van a pihenésre és szabadidőre, beleértve a munkaidő ésszerű korlátozását és az időszakos fizetett szabadságot.
25. (a) Minden személynek joga van saját maga és családja egészségének és jólétének biztosítására alkalmas életszínvonalhoz, nevezetesen élelemhez, ruházathoz, lakáshoz, orvosi gondozáshoz, valamint a szükséges szociális szolgáltatásokhoz, joga van a munkanélküliség, betegség, rokkantság, özvegység, öregség esetére szóló, valamint mindazon más esetekre szóló biztosításhoz, amikor létfenntartási eszközeit akaratától független körülmények miatt elveszíti.
(b) Az anyaság és a gyermekkor különleges segítséghez és támogatáshoz adnak jogot.
(c) Minden gyermek, akár házasságból, akár házasságon kívül született, ugyanabban a szociális védelemben részesül.

26.
    - (a) Minden személynek joga van a neveléshez.
    - (b) A nevelésnek, legalábbis az elemi és alapvető szinten, ingyenesnek kell lennie.
    - (c) Az elemi oktatásnak kötelezőnek kell lennie.
    - (d) A technikai és szakoktatást általánossá kell tenni, a felsőbb tanulmányokra való felvételnek pedig mindenki előtt — érdeméhez képest — egyenlő feltételek mellett nyitva kell állnia.
    - (e) A nevelésnek az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletbentartásának megerősítésére kell irányulnia.
    - (f) A nevelésnek elő kell segítenie a nemzetek, valamint az összes faji és vallási csoportok közötti megértést, türelmet és barátságot, valamint az Egyesült Nemzetek békefenntartó tevékenységeit.
    - (g) A szülőket elsőbbségi jog illeti meg a gyermekeiknek adandó nevelés megválasztásában.
  27.
    - (a) Minden személynek joga van a közösség kulturális életében való szabad részvételhez, a művészetek élvezéséhez, valamint a tudomány haladásában és az abból származó jótéteményekben való részvételhez.
    - (b) Minden személynek joga van minden általa alkotott tudományos, irodalmi és művészeti termékkel kapcsolatos erkölcsi és anyagi érdekeinek védelméhez.
  28. Minden személynek joga van olyan társadalmi és nemzetközi rendhez, amelyben a jelen nyilatkozatban kinyilvánított jogok és szabadságok teljes hatállyal érvényesülhessenek.
  29.
    - (a) Minden személynek kötelességei vannak a közösséggel szemben, amelynek keretében egyedül lehetséges a személyiség szabad és teljes kifejlődése.
    - (b) Jogainak gyakorlása és szabadságainak élvezete tekintetében minden személy csak azoknak a korlátozásoknak van alávetve, mint amelyet a törvény kizárólag mások jogai és szabadságai elismerésének és tiszteletbentartásának biztosítása érdekében, valamint a demokratikus társadalom erkölcsé, közrendje és általános jóléte jogos követelményeinek kielégítése érdekében megállapít.
    - (c) Ezeket a jogokat és szabadságokat semmi esetre sem lehet az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétesen gyakorolni.
  30. A jelen nyilatkozat egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az valamely állam, valamely csoport, vagy valamely egyén részére bármilyen jogot adna arra, hogy a jelen nyilatkozatban kinyilvánított jogok és szabadságok megsemmisítésére irányuló tevékenységet fejtsen ki, vagy ilyen cselekményt elkövessen.
-

Sok szerencsét!